EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 20.5.2020.
COM(2020) 511 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2020.

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Hrvatske za 2020.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika[1], a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža[2], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Komisija je 17. prosinca 2019. donijela Godišnju strategiju održivog rasta i time označila početak Europskog semestra 2020. za koordinaciju ekonomskih politika. Posebnu je pozornost posvetila europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Komisija je 17. prosinca 2019. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu se navodi da je Hrvatska jedna od država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje.

(2) Izvješće za Hrvatsku[3] za 2020. objavljeno je 26. veljače 2020. U izvješću je ocijenjen napredak Hrvatske u smislu preporuka za Hrvatsku koje je Vijeće donijelo 9. srpnja 2019.[4], mjera poduzetih nakon preporuka donesenih prethodnih godina te napredak Hrvatske u ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva strategije Europa 2020. Izvješće sadržava i detaljno preispitivanje u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011,

[1] SL L 209, 2.8.1997., str. 1.
[2] SL L 306, 23.11.2011., str. 25.
[3] SWD(2020) 510 final.
[4] SL C 301, 5.9.2019., str. 117.

čiji su rezultati također objavljeni 26. veljače 2020. Komisija u svojoj analizi zaključuje da u Hrvatskoj postoje makroekonomske neravnoteže povezane s visokim razinama javnog, privatnog i vanjskog duga u kontekstu niskog potencijalnog rasta.

(3) Svjetska zdravstvena organizacija službeno je 11. ožujka 2020. proglasila globalnu pandemiju bolesti COVID-19. Pandemija je ozbiljna javnozdravstvena kriza koja pogađa građane, društva i gospodarstva. Veliko je opterećenje za nacionalne zdravstvene sustave, uzrokuje poremećaje u globalnim lancima opskrbe, kolebanja na financijskim tržištima, šokove potražnje potrošača i negativno utječe na razne sektore. Ugrožava radna mjesta, dohotke radnika i poslovanje poduzećâ. Uzrokovala je snažan gospodarski udar čije se ozbiljne negativne posljedice već osjećaju u Europskoj uniji. Komisija je 13. ožujka 2020. donijela Komunikaciju[5] u kojoj je pozvala na koordiniran gospodarski odgovor na krizu suradnjom svih dionika na nacionalnoj razini i na razini Unije.

(4) Više država članica proglasilo je izvanredno stanje ili je uvelo izvanredne mjere. Sve izvanredne mjere trebale bi biti strogo proporcionalne, nužne, ograničena trajanja i u skladu s europskim i međunarodnim standardima. Trebale bi biti predmet demokratskog nadzora i neovisnog sudskog preispitivanja.

(5) Komisija je 20. ožujka 2020. donijela Komunikaciju o aktivaciji opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu[6]. Ta klauzula olakšava koordinaciju proračunskih politika u vrijeme ozbiljnog gospodarskog pada, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1., članku 6. stavku 3., članku 9. stavku 1. i članku 10. stavku 3. Uredbe (EZ) 1466/97 te članku 3. stavku 5. i članku 5. stavku 2. Uredbe (EZ) 1467/97. Komisija je u Komunikaciji Vijeću iznijela stajalište da trenutni uvjeti dopuštaju aktivaciju te klauzule zbog očekivanog ozbiljnog gospodarskog pada prouzročenog pandemijom bolesti COVID-19. Ministri financija država članica složili su se 23. ožujka 2020. s Komisijinom procjenom. Aktivacijom opće klauzule o odstupanju dopušta se privremeno odstupanje od kretanja prilagodbe prema srednjoročnom proračunskom cilju, pod uvjetom da se time srednjoročno ne ugrozi fiskalna održivost. Vijeće na preporuku Komisije može za korektivni dio donijeti i odluku o usvajanju revidirane fiskalne putanje. Aktivacijom opće klauzule o odstupanju ne obustavljaju se postupci u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, nego se državama članicama omogućuje da odstupe od proračunskih zahtjeva koji bi se obično primjenjivali, a Komisiji i Vijeću da u okviru Pakta poduzmu potrebne mjere za koordinaciju politika.

(6) Nužno je kontinuirano djelovanje radi ograničenja i nadzora širenja pandemije, povećanja otpornosti nacionalnih zdravstvenih sustava, ublažavanja socioekonomskih posljedica mjerama potpore poduzećima i kućanstvima te radi uvođenja adekvatnih zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta na radnom mjestu u cilju nastavka gospodarske aktivnosti. Unija bi trebala u cijelosti iskoristiti razne instrumente koji su joj na raspolaganju i tako poduprijeti napore država članica u tim područjima. Istodobno bi države članice i Unija, izvlačeći pouke iz krize, trebale surađivati na pripremi mjera potrebnih za povratak na normalno funkcioniranje naših društava i gospodarstava te na održiv rast, koje bi među ostalim uključivale zelenu tranziciju i digitalnu transformaciju.

(7) Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 naglasila je fleksibilnost koju jedinstveno tržište nudi radi prilagodbe u izvanrednim situacijama. Međutim, da bi se osigurao brz i neometan prelazak na fazu oporavka i slobodnog kretanja robe, usluga i radnika,

[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

izvanredne mjere koje sprječavaju normalno funkcioniranje jedinstvenog tržišta moraju se ukinuti čim prestanu biti neophodne. Aktualna je kriza pokazala da su u zdravstvu potrebni planovi pripravnosti za krizne situacije, uz poboljšane strategije nabave, diversificirane lance opskrbe i strateške rezerve osnovne medicinske opreme. Ključni su to elementi za izradu širih planova pripravnosti za krizne situacije.

(8) Zakonodavac Unije već je izmijenio relevantne zakonodavne okvire[7] kako bi se državama članicama omogućilo da sva neiskorištena sredstva iz europskih strukturnih i investicijskih fondova mobiliziraju za ublažavanje izvanrednih posljedica pandemije bolesti COVID-19. Te će izmjene osigurati dodatnu fleksibilnost, ali i znatno jednostavnije i povezanije procedure. Kako bi ublažile pritisak na novčane tokove, države članice u obračunskoj godini 2020.–2021. mogu iskoristiti i stopu sufinanciranja sredstvima iz proračuna Unije od 100 %. Hrvatska se potiče da u cijelosti iskoristi te mogućnosti i tako pomogne najugroženijim građanima i sektorima.

(9) Socioekonomske posljedice pandemije vjerojatno će biti ozbiljne i zbog različitih obrazaca specijalizacije nejednako će se osjetiti u hrvatskim regijama. Osobito će ih osjetiti priobalne regije i otoci koji se uglavnom oslanjaju na turizam. Zato je na postojeću situaciju nužno odgovoriti ciljanim politikama.

(10) Hrvatska je 30. travnja 2020. dostavila Nacionalni program reformi za 2020. i Program konvergencije za 2020. Kako bi se uzela u obzir njihova povezanost, programi su ocijenjeni istodobno.

(11) Na Hrvatsku se trenutačno primjenjuje preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu te pravilo o dugu.

(12) Vlada u svojem Programu konvergencije za 2020. planira da će se ukupni saldo od suficita od 0,4 % BDP-a u 2019. pogoršati na deficit od 6,8 % BDP-a u 2020. te da će se deficit u 2021. smanjiti na 2,4 % BDP-a. Nakon smanjenja na 73,2 % BDP-a u 2019., prema Programu konvergencije za 2020. očekuje se da će u 2020. udio duga opće države u BDP-u porasti na 86,7 %. Na makroekonomske i fiskalne izglede utječe vrlo izražena nesigurnost izazvana pandemijom bolesti COVID-19.

(13) Hrvatska je u okviru koordiniranog Unijina pristupa na pandemiju bolesti COVID-19 odgovorila donošenjem proračunskih mjera za povećanje kapaciteta svojeg zdravstvenog sustava, ograničenje pandemije i pomoć osobito ugroženim građanima i poduzećima. Prema Programu konvergencije za 2020., vrijednost tih proračunskih mjera iznosi 2,8 % BDP-a. Dvije glavne mjere su potpore poduzećima za očuvanje radnih mjesta i oslobođenja od plaćanja poreza najteže pogođenim poduzećima. Osim toga, Hrvatska je donijela mjere koje će pridonijeti potpori likvidnosti poduzeća bez izravnog proračunskog učinka, koje se u Programu konvergencije za 2020. procjenjuju na 1,3 % BDP-a. Te mjere uključuju odgodu plaćanja poreza na dohodak, poreza na dobit i socijalnih doprinosa. Mjere koje je Hrvatska poduzela općenito su u skladu sa smjernicama iz Komunikacije Komisije o koordiniranom gospodarskom odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19. Puna provedba tih mjera uz preusmjeravanje fiskalnih

[7] Uredba (EU) br. 2020/460 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. ožujka 2020. o izmjeni uredaba (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 508/2014 s obzirom na posebne mjere za mobilizaciju ulaganja u zdravstvene sustave država članica i u druge sektore njihovih gospodarstava u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19 (Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus) (SL L 99, 31.3.2020., str. 5.) i Uredba (EU) 2020/558 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2020. o izmjeni uredbi (EU) br. 1301/2013 i (EU) br. 1303/2013 u pogledu posebnih mjera radi pružanja iznimne fleksibilnosti za korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19 (SL L 130, 24.4.2020., str. 1.).

politika prema ostvarenju razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija kada to gospodarski uvjeti dopuste, pridonijet će očuvanju fiskalne održivosti u srednjem roku.

(14) Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2020. predviđa se da će ne bude li promjene politika u Hrvatskoj ukupni saldo opće države iznositi –7,1 % BDP-a u 2020. te –2,2 % u 2021. Predviđa se da će udio duga opće države u BDP-u dosegnuti 88,6 % u 2020. te da će se u 2021. smanjiti na 83,4 %.

(15) Komisija je 20. svibnja 2020. objavila izvješće pripremljeno u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora jer je Hrvatska u 2020. planirala premašiti referentnu vrijednost deficita od 3 % BDP-a. Analiza općenito upućuje na zaključak da kriterij deficita kako je definiran u Ugovoru i Uredbi (EZ) br. 1467/1997 nije ispunjen.

(16) Hrvatska je na pandemiju brzo odgovorila dalekosežnim mjerama kojima je zaštitila svoje građane i ograničila širenje virusa. Zbog pandemije (i mjera za suzbijanje njezina širenja) je poslovna aktivnost ozbiljno poremećena, što nepovoljno utječe na tržište rada. Prema Komisijinoj prognozi predviđa se pad realnog BDP-a u 2020. za 9,1 % i oporavak za 7,5 % u 2021. te povećanje stope nezaposlenosti na 10,2 % u 2020. i poboljšanje na 7,4 % u 2021. Posljedice će se snažno osjetiti u turizmu, koji je vrlo važan sektor hrvatskoga gospodarstva. Hrvatska je istodobno morala rješavati posljedice snažnoga potresa koji je 22. ožujka 2020. pogodio Zagreb. Hrvatska je radi ublažavanja negativnih posljedica u gospodarstvu poduzela ambiciozne mjere koje uključuju potpore za plaće, izuzeća i odgodu plaćanja poreza i socijalnih doprinosa, potporu malim i srednjim poduzećima, dodatna jamstva za osiguranje izvoza i obustavu plaćanja rata kredita te posebne mjere za turizam i druge ugrožene sektore.

(17) Pandemija bolesti COVID-19 test je otpornosti hrvatskoga zdravstvenog sustava. Iako je u Hrvatskoj pristup zdravstvenoj skrbi općenito dobar, stopa nezadovoljenih potreba za zdravstvenom skrbi zbog zemljopisne udaljenosti među najvećima je u Uniji. Ravnomjernija zemljopisna raspoređenost zdravstvenih radnika i ustanova olakšala bi pristup zdravstvenim uslugama. Ima prostora za poboljšanja u smislu podjele odgovornosti za zdravstvene ustanove u Hrvatskoj između tijela središnje države i županijskih tijela. Središnja država mora podmirivati dugove bolnica u vlasništvu županija, ali je njezin utjecaj na način njihova upravljanja ograničen. Bliža suradnja središnje države i županija od presudne je važnosti za nabavu ključnih medicinskih proizvoda i poduzimanje mjera za ograničenje širenja bolesti COVID-19. Alati e-zdravstva omogućuju smanjenje izravnih kontakata zdravstvenih radnika i pacijenata, što pridonosi i smanjenju rizika od zaraze. E-recepti su u širokoj primjeni, ali je vrlo mali udio uputnica i zdravstvenih evidencija u digitalnom obliku.

(18) Poslodavci zbog usporavanja gospodarske aktivnosti imaju poteškoća s isplatama plaća i očekuje se da bi to moglo povećati razine nezaposlenosti i siromaštva, uz još izraženije teritorijalne razlike. Sudjelovanje u aktivnim mjerama tržišta rada tradicionalno je vrlo slabo, ali u aktualnim okolnostima takvi programi dobivaju na važnosti. Takve bi mjere trebalo poticati radi potpore poslodavcima i smanjenja broja otkaza, kao i druge programe potpore ograničena trajanja, osobito programe skraćenog radnog vremena. Tim se mjerama i kratkoročno i srednjoročno čuvaju radna mjesta, no ima prostora za poboljšanje predviđanja potreba tržišta rada u fazi oporavka. Hrvatski zavod za zapošljavanje trebao bi kod radne snage snažnije podupirati stjecanje odgovarajućih vještina (npr. digitalnih), razvijati strategije informiranja neaktivnog stanovništva i suzbijati neprijavljeni rad. Naknada za nezaposlene ne predstavlja sigurnosnu mrežu za otpuštene radnike jer su i pokrivenost naknadom i njezina adekvatnost niske. I kapacitet zajamčene minimalne naknade za smanjenje siromaštva

ocijenjen je nedovoljnim u kontekstu visokih stopa siromaštva i socijalne isključenosti, teritorijalnih razlika i čimbenika rizika koji se odnose na dob, spol i invaliditet.

(19) Pouzdanost internetske povezivosti nije zadovoljavajuća. Kućanstva u Hrvatskoj uglavnom nemaju internetsku vezu velike brzine. Oko 70 % kućanstava ima fiksni širokopojasni pristup, a samo 6 % ima vezu brzine od najmanje 100 Mbps. To bi osobito u ruralnim područjima moglo biti prepreka radu i učenju na daljinu i osobito među ranjivim skupinama, kao što su učenici iz obitelji u nepovoljnom položaju ili oni s invaliditetom. Postoji rizik da bi te skupine mogle biti isključene iz naglog prelaska na digitalizirano društvo. Trebalo bi poticati alternativne načine rada s pomoću digitalne tehnologije u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima jer udio zaposlenih koji rade na daljinu (6 do 7 %) iznosi 50 % prosjeka EU-a.

(20) Manjak radne snage kontinuirano je prisutan u nekim sektorima gospodarstva, uglavnom zbog nedostatka vještina. Promicanjem stjecanja odgovarajućih vještina, uključujuće digitalne, za vrijeme školovanja i osposobljavanja, a kasnije i dokvalifikacijom i prekvalifikacijom, mogla bi se povećati produktivnost i ukloniti nedostatak vještina. Trebalo bi poboljšati kvalitetu i uključivost sustava obrazovanja i usavršavanja na svim razinama i treba nastaviti s provedbom kurikularne reforme. Uvođenje digitalnog obrazovanja u ovoj je krizi već potvrdilo svoju vrijednost i treba nastaviti razvijati infrastrukturu i materijale za digitalno obrazovanje i osposobljavanje, kao i digitalne vještine učitelja, učenika i odraslih.

(21) Hrvatska bi trebala podržati stalan dotok kredita i drugih načina financiranja, među ostalim i nebankovnog, održivim subjektima na koje je kriza negativno utjecala. Hrvatska je donijela nekoliko paketa mjera poticaja i potpore malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi). Trebalo bi nastaviti s brzim i kontinuiranim mjerama potpore likvidnosti poduzeća kreditiranjem i odobravanjem jamstava, osobito državnih, ponajprije MSP-ovima, kako bi se kriza prevladala i započeo neometan oporavak. Poduzetnici u Hrvatskoj svoje potrebe za financiranjem uglavnom ispunjavaju bankovnim kreditima i novčanim tokovima. Bankovni sustav treba poduprijeti jamstvima kako bi se MSP-ovima omogućio novi i bolji pristup financiranju. U procesu izrade i provedbe tih mjera treba voditi računa o otpornosti bankarskog sektora. I mjerom oslobođenja i odgode plaćanja poreza i socijalnih doprinosa poduzećima je omogućeno poboljšanje likvidnosti.

(22) Primjetni su novi napori radi smanjenja administrativnog opterećenja i regulatornih ograničenja. Međutim, poslovanje poduzeća općenito i dalje koči visoko regulatorno i administrativno opterećenje, primjerice kad je riječ o dozvolama, izvještajnim zahtjevima i poreznim postupcima. Napreduje identifikacija administrativnih i financijskih opterećenja uz savjetovanje s dionicima i na posebnoj internetskoj stranici i uvode se mjere za smanjenje obveza koje najviše opterećuju. Od ključne je važnosti i neometan pristup profesijama i obavljanje profesija, što treba osigurati jednostavnijim regulatornim okvirima i povezanim administrativnim procedurama, osobito za mala, srednja i mikro poduzeća te osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost. Provedena je revizija parafiskalnih nameta i Vlada je u svibnju 2020. donijela prvi akcijski plan.

(23) Kako bi se potaknuo gospodarski oporavak, bit će važno dati prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja, među ostalim na temelju relevantnih reformi. Hrvatska bi trebala promicati ulaganja u sektore koji su poticajni za rast i tako pridonijeti zelenoj i digitalnoj tranziciji. Suvremena i pouzdana digitalna infrastruktura ključna je za digitalnu transformaciju

javne uprave i poduzetnika. Ulaganja u mreže vrlo visokog kapaciteta, uključujući mrežu 5G, preduvjet su za digitalnu tranziciju. Ulaganja bi trebala poduprijeti hrvatske ciljeve dekarbonizacije i energetske tranzicije navedene u nacionalnom energetskom i klimatskom planu Hrvatske. Hrvatska posebno ima prostora i prilika za ulaganja u održivi gradski i željeznički promet, energetsku učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu. Osim toga, Hrvatska zaostaje za prosjekom EU-a u području vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom i njezin održiv gospodarski razvoj ovisi o ulaganjima. Hrvatska bi izradom programa za korištenje sredstava iz Fonda za pravednu tranziciju u razdoblju 2021.–2027. mogla lakše odgovoriti na neke izazove prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo, osobito u područjima iz Priloga D Izvješću za Hrvatsku. To bi Hrvatskoj omogućilo da na najbolji način iskoristi sredstva iz tog fonda.

(24) Hrvatska je po učinkovitosti javne uprave ispod prosjeka EU-a. Nedostatan kapacitet za izradu i provedbu politika i projekata utječe na učinkovitost i brzinu, što je za vrijeme krize postalo vidljivo u povlačenju sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova, koji za Hrvatsku predstavljaju veliku priliku za ublažavanje posljedica kriza i potporu gospodarskom oporavku. Uvođenje novog sustava strateškog planiranja, a ni najavljena nacionalna strategija razvoja, ne napreduju. Štoviše, javna je uprava teritorijalno vrlo rascjepkana, a na lokalnoj razini resursi nisu u skladu s nadležnostima. To pridonosi neujednačenoj kvaliteti javnih usluga u zemlji i rastu administrativnih troškova.

(25) Brojni neriješeni sudski predmeti i dugotrajni postupci pred građanskim i trgovačkim sudovima i dalje utječu na poslovno okruženje i učinkovito rješavanje stečajeva, dok problemi kvalitete i učinkovitosti kaznenopravnog sustava otežavaju borbu protiv gospodarskih i financijskih kaznenih djela. Ostvaren je napredak u rješavanju najstarijih neriješenih sudskih predmeta i primjena elektroničke komunikacije na sudovima, no i dalje ima prostora za poboljšanje.

(26) Iako se ove preporuke prije svega odnose na ublažavanje socioekonomskih posljedica pandemije i olakšavanje gospodarskog oporavka, preporuke za Hrvatsku iz 2019. koje je Vijeće usvojilo 9. srpnja 2019. odnosile su se i na reforme koje su iznimno važne za uklanjanje srednjoročnih i dugoročnih strukturnih nedostataka. Te su preporuke i dalje relevantne i kontinuirano će se pratiti tijekom godišnjeg ciklusa europskog semestra sljedeće godine. Isto vrijedi i za preporuke koje se odnose na investicijske politike. O tim potonjim preporukama trebalo bi voditi računa pri izradi strateških programa financiranja kohezijske politike nakon 2020., među ostalim i pri izradi mjera ublažavanja i strategija izlaska iz aktualne krize.

(27) Hrvatski financijski sektor dobro je kapitaliziran i profitabilan i kvaliteta imovine u bankarskom sektoru povećala se u zadnjih nekoliko godina. No, izgledno je da će doći do određenog stresa u financijskim institucijama zbog njihove izloženosti sektorima koji su najteže pogođeni pandemijom bolesti COVID-19. Uvedene su mjere za ublažavanje negativnih posljedica mjera za suzbijanje širenja pandemije na poduzeća. Od presudne je važnosti da te mjere budu privremene, strogo povezane s pandemijom te da budu adekvatna pomoć poduzećima u financijskim poteškoćama za ponovno održivo poslovanje. Takvim se pristupom poduzećima može pomoći, a da se pritom ne naruši postignuti napredak Hrvatske u poboljšanju stabilnosti financijskog sektora.

(28) Kontinuirani napori za jačanje okvira za sprječavanje i sankcioniranje korupcije ključni su za oporavak nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 i učinkovitu, odgovornu i transparentnu dodjelu i raspodjelu sredstava i resursa. Unatoč djelomičnoj

provedbi nekoliko akcijskih planova, problemi korupcije i sukoba interesa i dalje značajno pogađaju poduzetnike. Potrebno je dodatno ojačati okvir za sprječavanje i sankcioniranje korupcije kako bi se zajamčilo transparentno i učinkovito korištenje javnih sredstava. Djelotvorniji instrumenti za sprječavanje i sankcioniranje korupcije potrebni su osobito na lokalnoj razini. I dalje postoji potreba za poboljšanjem mehanizama nadzora lokalnih državnih poduzeća koji su na raspolaganju lokalnim dužnosnicima i imenovanim osobama, kao što treba osigurati da Povjerenstvo za sukob interesa može ispunjavati svoju temeljnu preventivnu ulogu. U 2020. se očekuje pokretanje inicijativa za povećanje transparentnosti, kao što je objava izvješća o imovini pravosudnih dužnosnika.

(29) Europski semestar pruža okvir za kontinuiranu koordinaciju gospodarskih politika i politika zapošljavanja u Uniji, što može pridonijeti održivom gospodarstvu. Države članice u svojim su nacionalnim programima reformi za 2020. razmotrile postignuti napredak u ostvarenju UN-ovih ciljeva održivog razvoja. Osigura li punu provedbu preporuka navedenih u nastavku, Hrvatska će pridonijeti napretku u ostvarenju UN-ovih ciljeva održivog razvoja i zajedničkim nastojanjima da se u Uniji zajamči konkurentna održivost.

(30) Komisija je u okviru Europskog semestra 2020. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Hrvatske i objavila je u Izvješću za Hrvatsku za 2020. Ocijenila je i Program konvergencije za 2020. i Nacionalni program reformi za 2020. te mjere poduzete nakon preporuka upućenih Hrvatskoj prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Hrvatskoj nego i njihovu usklađenost s pravilima i smjernicama Unije jer je potrebno unaprijediti opće gospodarsko upravljanje u Uniji na način da se s razine Unije pridonosi budućim nacionalnim odlukama.

(31) Uzimajući u obzir tu ocjenu, Vijeće je ocijenilo Program konvergencije za 2020. i njegovo je mišljenje[8] posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku.

(32) Uzimajući u obzir detaljno ispitivanje koje je provela Komisija i tu ocjenu, Vijeće je ocijenilo Nacionalni program reformi za 2020. i Program konvergencije za 2020. U ovim se preporukama vodilo računa o tome da je potrebna pomoć u borbi protiv pandemije i olakšanju gospodarskog oporavka prvi korak u pravcu korekcije neravnoteža. Preporuke koje se izravno odnose na makroekonomske neravnoteže koje je Komisija utvrdila u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama 1., 2., 3. i 4.

PREPORUČUJE da Hrvatska u 2020. i 2021. poduzme djelovanje kojemu je cilj:

1. U skladu s općom klauzulom o odstupanju, poduzeti sve potrebne mjere i učinkovito odgovoriti na pandemiju, održati gospodarstvo i pružiti potporu oporavku koji će uslijediti. Kada to gospodarski uvjeti dopuste, provoditi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja. Unaprijediti otpornost zdravstvenog sustava. Promicati uravnoteženu zemljopisnu raspodjelu zdravstvenih radnika i ustanova i bližu suradnju upravnih tijela na svim razinama i ulaganja u e-zdravstvo.

2. Ojačati mjere i institucije tržišta rada i poboljšati adekvatnost naknada za nezaposlene i minimalne zajamčene naknade. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama. Promicati stjecanje vještina.

[8] U skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97.

3. Nastaviti provoditi mjere kojima se malim i srednjim poduzećima i samozaposlenim osobama osigurava dodatna likvidnost. Dodatno smanjiti parafiskalne namete i regulatorna ograničenja tržišta roba i usluga. Dati prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, održiv gradski i željeznički promet, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije te širokopojasni brzi internet.

4. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini. Unaprijediti učinkovitost pravosuđa.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik